

УДК 338.240

Касатонова І.А.
*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри управління та адміністрування
Харківського національного автомобільно-дорожнього університету*

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ВІРТУАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

АНОТАЦІЯ

У статті визначено сутність та зміст поняття «віртуальне підприємство» на підставі узагальнення сучасних підходів провідних учених. Встановлено основні компоненти віртуально підприємства, а саме: концепція, організація, функціонування, IT-підтримка, система навчання. Віртуальний бізнес є перспективною формою функціонування підприємства в умовах подальшого розвитку та інформатизації економіки України. Метою функціонування віртуальних підприємств є отримання та максимізація прибутків. У статті розглянуті особливості функціонування як традиційних підприємств, так і віртуальних, загальні соціально-економічні аспекти їх управління.

Ключові слова: інформатизація, економічні процеси, віртуальне підприємство, традиційне підприємство, основні компоненти.

АННОТАЦИЯ

В статье определена сущность и содержание понятия «виртуальное предприятие» на основании обобщения современных подходов ученых. Установлены основные компоненты виртуального предприятия, а именно: концепция, организация, функционирование, IT-поддержка, система обучения. Виртуальный бизнес является перспективной формой функционирования предприятия в условиях дальнейшего развития и информатизации экономики Украины. Целью функционирования виртуальных предприятий является получение и максимизация прибыли. В статье рассмотрены особенности функционирования как традиционных предприятий, так и виртуальных, общие социально-экономические аспекты их управления.

Ключевые слова: информатизация, экономические процессы, виртуальное предприятие, традиционное предприятие, основные компоненты.

ANNOTATION

In the article the definite and content of the term "virtual enterprise" have been determined and based on generalization of modern approaches of the prominent scientists. The main components of the virtual enterprise are installed, namely: the concept, organization, functioning, IT support, a system of training. Virtual business is a prospective form of business functioning under the conditions of further development and informatization of Ukraine's economy. The purpose of virtual enterprises is obtaining profit and its maximization. In the article the main characteristics of so called traditional to virtual enterprises functioning were considered, as well as organizational and economic aspects of their management.

Key words: informatization, economic process, virtual enterprise, traditional enterprise, main components.

Постановка проблеми. Світова економіка за останні два десятиліття суттєво змінилася, що пов'язано з переходом від індустріального до інформаційного (постіндустріального) світу, сутність якого полягає в радикальній зміні відносин економічних суб'єктів. В індустріальну епоху головним товаром виступали матеріальні предмети, а в постіндустріальну – інформація, ідеї, права власності, інші нематеріальні активи. На початку XXI століття ключовою темою стає застосування віртуальних і мережних принципів організації підприємств. Це говорить про те, що постає проблема створення та

реального функціонування нових організаційних форм підприємств, зокрема віртуальних, в Україні.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Вітчизняні та закордонні автори окреслюють багато тенденцій ыз проблематики функціонування віртуальних підприємств та питань управління цією галуззю. Необхідно відмітити праці вчених У. Девідоу, М. Мелуона, І. Балабанова, О. Юрасова, І. Гречникова, Л. Реймана, Б. Мільнера, В. Катаева, В. Плескач, Т. Затоначької.

В окремих роботах віртуальне підприємство визначають іншими термінами: «віртуальна корпорація», «організація майбутнього», «сітьові підприємства», «безмежні підприємства», «розширені підприємства».

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Розвиток віртуальної економіки свідчить про досить великий інтерес до вивчення віртуальних підприємств і потребує визначення теоретичних та методологічних принципів діяльності таких підприємств, оскільки віртуальні підприємства – це організаційні структури, які поки ще не досить розвинені в Україні, досвід їх створення незначний.

Постановка завдання. У зв'язку з цим метою статті є узагальнення підходів щодо сутності та ознак віртуального підприємства як організаційної форми нового типу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Створенню віртуальних підприємств у 90-х роках XX століття в країнах Азії, США та Західної Європи сприяли міжорганізаційні системи інформації та комунікації, а також схильність до автономних форм праці. Сама ж необхідність створення структур такого типу у світовій практиці була зумовлена такими об'єктивними обставинами, як глобалізація ринків, бажання виходу на світовий ринок, потреба у постійному пристосуванні до динамічного зовнішнього середовища та ін. Проте віртуальне підприємство має ті самі можливості і потенціал, що й традиційне, хоча водночас у нього немає подібних інституціональних і структурних меж.

Віртуальний ринок діє постійно в реальному масштабі часу, охоплює весь світ та дає змогу проводити такі різноманітні віртуальні операції, як купівля, продаж, освіта, банківські операції, віртуальні ярмарки та видання тощо.

- Основними елементами електронного ринку є:
- вільний доступ до ринку всіх охочих,
 - рівні права всіх учасників (партнерів),

- добровільна участь усіх учасників (партнерів),
- можливість впливу учасників на події, які відбуваються на ринку,
- різний ступінь інформованості.

Здобутки в комп'ютерних і телекомунікаційних галузях сприяли виникненню поняття «інформаційне суспільство», а разом з ним і терміна «віртуальна економіка». При цьому в теорії управління поняття «віртуальний», яке запозичене з англійської мови (virtual) та означає «сприйманий інакше, ніж у реальності»; «уявний, що не має фізичного втілення», стало ключовим, а в сучасному бізнес-будівництві намітилася певна тенденція до створення підприємств за віртуальними та сітовими принципами.

Віртуальні підприємства – одна з нових організаційних форм підприємств, на розвиток якої здійснили вплив такі фактори, як:

- поява нових інформаційних і комунікаційних технологій;
- глобалізація товарних ринків;
- ріст значення якості товару, ціни і ступеня задоволеності споживача;
- індивідуалізація обслуговування клієнтів.

Що стосується самого поняття «віртуальне підприємство», то є різні визначення цього тер-

міна, які зазначено у таблиці 1 та які слід розглянути стосовно мети цього дослідження.

Таким чином, аналіз розглянутих визначень поняття «віртуальне підприємство» показав їх розмаїття – 3 визначальні риси з 9 визначень. Однак слід узагальнити визначальні риси поняття (підприємство, інтеграція, система) в одне визначення.

Нами було визначено *віртуальне підприємство (ВП) як систему штучно інтегрованих в інформаційному просторі різних підприємств і підрозділів з метою отримання прибутку завдяки максимальному задоволенню споживачів у товарах (послугах) шляхом об'єднання ресурсів різних партнерів.*

Віртуальні організації (віртуальні сітові організаційні форми) мають певні ознаки (рис. 1) та є складовою частиною простору віртуалізації, який також включає віртуальний ринок і віртуальну реальність. При цьому віртуальний ринок становить ринок товарів і послуг, який існує на основі комунікаційних та інформаційних можливостей глобальної мережі Інтернет.

З маркетингової позиції віртуальні підприємства орієнтуються не на задоволення потреб сегментів ринку, а на задоволення індивідуальних запитів конкретних споживачів усього конкурентного середовища. Отже, передумовою

Таблиця 1

Розмаїття поглядів учених на віртуальне підприємство

Автор	Визначення терміна	Визначальна риса
Блейхер К. [1]	Міжорганізаційне гнучке підприємство, яке створюється тимчасово, головна мета якого – одержання вигоди завдяки розширенню асортименту товарів і послуг.	Підприємство
Юрасов А.В. [2, с. 113]	Підприємство, яке об'єднує географічно роз'єднані економічні суб'єкти, які взаємодіють у процесі загального виробництва, що використовує переважно електронні засоби комунікацій.	
Балабанов І.Т. [3]	Уявне підприємство, що не має фізичного втілення, яке використовує можливості найсучасніших інформаційних і комунікаційних технологій.	
Тимашова Л.А., Рамазанов С.К., Бондар Л.А., Лещенко В.А [4, с. 11]	Підприємство, процеси якого відбуваються в інформаційному просторі (віртуально) в умовах інтеграції розподілених ресурсів партнерів-учасників для вирішення динамічних завдань ринку.	
Вікіпедія [5]	Підприємство, яке складається з товариства географічно роз'єднаних робітників, які існують у спільному єдиному інформаційному просторі та в процесі праці спілкуються, взаємодіють, користуючись електронними засобами комунікацій за мінімального або повністю відсутнього особистого, безпосереднього контакту.	
Дятлов С.А. Мар'яненко В.П., Селищева Т.А. [6]	Метод співпраці суб'єктів ринку для реалізації конкретного проекту, за якого взаємодія між географічно віддаленими учасниками здійснюється за допомогою розподіленого інформаційного середовища із застосуванням електронних засобів комунікацій.	Співпраця або кооперація
Спіцина Н.М. [7]	Мережа партнерів (підприємств, організацій, окремих колективів), які спільно проводять діяльність із розроблення, виробництва й збуту певної продукції.	
Буцька І.О. [8]	Добровільна тимчасова форма кооперації декількох, як правило, незалежних партнерів (підприємств, інститутів, окремих осіб), яка завдяки оптимізації системи виробництва забезпечує велику вигоду клієнтам.	
Падерін І.Д., Романов О.В., Савельєв І.В. [9]	Динамічна, відкрита бізнес-система, що заснована за допомогою формування юридично незалежними підприємствами єдиного та спільного інформаційного простору з наміром сукупного використання своїх технологічних ресурсів для реалізації всіх етапів робіт, виконання проекту або замовлення клієнта.	Бізнес-система

створення віртуального підприємства є надходження ринкового замовлення, для виконання якого створюється віртуальна мережа, що складається із учасників (партнерів) виробництва товарів та послуг. Усі учасники мережі в межах своєї ключової компетенції надають у розпорядження сітьового підприємства необхідні ресурси та визначають свої можливості (кадри, сировина, структура управління, фінансові та інші ресурси, «ноу-хау», спеціальні знання та права в тій чи іншій галузі тощо). За допомогою електронно-технічних засобів надаються інформаційно-комунікаційні послуги та виконується ринкове замовлення. У разі наступних замовлень на базі підприємницьких навичок створюються нові віртуальні сітьові конфігурації.

З практичної позиції традиційно діючому підприємству для розроблення і випуску нового товару на ринок необхідне залучення значних ресурсів. На відміну від нього, віртуальне підприємство шукає нових партнерів, які мають відповідні ринковим потребам ресурси, навички та знання для спільної організації і реалізації цієї діяльності. При цьому розглядаються такі партнери, які мають ключові ресурси для отримання конкурентної переваги на ринку. Як правило, партнерство утворюється на певний строк або до моменту досягнення певного результату (виконання замовлення) [10, с. 14].

Зрозуміло, що повністю віртуального підприємства, тобто такого, яке не має базових структур, не може бути. У межах віртуального підприємства інтенсивно взаємодіють реально наявні спеціалісти та підрозділи різних підприємств завдяки новим інформаційним та комунікаційним технологіям, їхня взаємодія спрямована на підвищення рівня кооперації і координації підприємств із метою досягнення конкурентоспроможності продукції, що випус-

кається, і в кінцевому варіанті – прибутку. Таке підприємство повністю орієнтоване на споживача, його основною характеристикою є швидкість виконання замовлення (*minimal time-to-market*) і повне задоволення потреб клієнта [11].

Умови і засоби господарювання двох видів підприємств наведено у таблиці 2.

Складність організації ВП полягає в тому, що віртуальні форми організації виробництва продукції або послуг ще тільки формуються, вони мають свою специфіку, яка диктує певні вимоги як до структури такого підприємства загалом, так і до її окремих елементів, їх виду і характеру відносин.

Специфіка ВП полягає в розгляді його основних компонентів, які наведено у таблиці 3.

У межах першої компоненти вирішуються питання вибору виду бізнесу, типу ВП, напрямів діяльності, формуються цілі і розробляються стратегії ВП, конкретизуються способи досягнення цілей, розписуються бізнес-процеси, які реалізують цілі підприємства, і визначаються види і кількість необхідних для їх підтримки ресурсів. На цьому етапі формуються установки, в межах яких потрібно організувати майбутнє підприємство. І хоча рішення цих питань здійснюється на етапі проектування віртуальних підприємств, вони включені в Систему організації ВП, з огляд на їх важливість для етапу організації.

Призначення другої компоненти – визначити потребу ВП в конкретних видах партнерства й оформити її як Запит на партнерство. Потреба в партнерстві визначається ресурсами і послугами, яких не вистачає віртуальному підприємству для реалізації своїх цілей. Види ресурсів і послуг залежать від типу віртуального підприємства і характеру його діяльності, а обсяги визначаються масштабами бізнесу. Потреби

Рис. 1. Ознаки віртуальних підприємств

Таблиця 2

Організаційно-економічні аспекти традиційного і віртуального підприємства

Традиційне підприємство	Віртуальне підприємство
Паперовий документообіг	Електронний документообіг
Традиційна пошта	Автоматизований зв'язок із використанням комп'ютерних мереж
Реклама на вулиці і у ЗМІ	Електронна реклама – контентна, онлайн, банерна, повноекранна
Використання комп'ютерів у сфері обліку та документообороту	Підключення до мережі Інтернет, що усуває вплив географічного фактора під час отримання інформації й управління фінансовими, матеріальними й інформаційними потоками
Наявна печатка і підпис	Електронний підпис, який не потребує присутності учасників у одному місці під час підписання договору
Використання готівкових розрахунків і безготівкових банківських переказів	Використання пластикових карт та електронних грошей, систем Інтернет-банкінгу
Орієнтація на масового споживача, сегментування ринку	Орієнтація на індивідуальні вподобання споживачів
Аналогічні методи відсутні	Організація та об'єднання ресурсів різних партнерів у єдину систему
Об'єднання робітників у межах локальних офісів	Використання механізмів телероботи на місцях та мобільної комерції
Основа – отримання знань та навичок	Постійне навчання на протязі всього життя
Основа – безпека та стабільність	Мобільність, готовність до ризику, постійне загартовування
Орієнтація на збереження старих робочих місць	Орієнтація на появу нових робочих місць
Реалізація усіх бізнес-процесів силами підприємства	Залучення нових партнерів для організації і реалізації бізнес-процесів разом
Основа діяльності – капітал та показники енерго- та матеріалоемності	Основа діяльності – інтелектуальний капітал, показник – інформативність ресурсів
Вплив географічного фактора на діяльність	Немає кордонів для співпраці географічно віддалених контрагентів
Одна зі сторін згоди у виграші більше за другу, обидві сторони намагаються максимально зменшити свої збитки	Кожна зі сторін згоди отримує вагомий виграш від співпраці

Таблиця 3

Основні компоненти віртуального підприємства

Компонент	Характеристика
1. Концепція ВП	1.1 Інфраструктура ВП, 1.2 критерії відбору партнерів, 1.3 моделювання взаємодії учасників ВП, 1.4 системи колективної форми праці, 1.5 системи збору і обробки інформації, 1.6 інтелектуальні системи та IT-підтримка ВП.
2. Організація ВП	2.1 Обґрунтування цілей ВП, 2.2 встановлення потреби у партнерстві, 2.3 пошук партнера по бізнесу, 2.4 оптимізація вибору партнерів, 2.5 формування віртуального середовища підприємства.
3. Функціонування ВП	3.1 Планування виробництва (стратегічне, тактичне, календарне), 3.2 Планування ресурсів (виробничих, матеріальних, фінансових), 3.3 Оперативне управління (диспетчеризація, моніторинг процесів, координація робіт, оцінка діяльності). 3.4 Здійснення діяльності ВП: виробничої, логістичної, фінансової.
4. IT-підтримка ВП	4.1 Процеси автоматизації управління ресурсами: MRP, MRP II, ERP, CSRP. 4.2 Новітні технології: UML, CASE, CORBA, CALS, OLAP, workflow, СУБД. 4.3 Мережеві технології: відеоконференції, форуми, чати, поштові сервіси, пошукові системи, 4.4 Інтернет і Екстранет
5. Система навчання	5.1 Курс «Інформаційні технології» 5.2 Курс «Інтернет-технології» 5.3 Курс «Віртуальне підприємство»

бізнесу диктують і інші вимоги до майбутніх партнерів: характеру відносин, географії знаходження, обсягів і термінів поставок, якості ресурсів і послуг тощо.

Призначення третьої компоненти – знайти партнерів із бізнесу серед безлічі реальних підприємств і організацій, які мають необхідний для ВП потенціал і бажають скооперуватися з іншими підприємствами для досягнення загальних результатів. Пошук партнерів здійснюється з використанням базових Інтернет-технологій у межах спеціально розроблених сценаріїв, які оптимізують процес знаходження партнерів певної спрямованості (розробники наукових ідей, конструктори і виробники виробів, постачальники ресурсів, посередники, виконавці фінансових послуг тощо).

Четверта компонента забезпечує вибір оптимального партнера з використанням моделі багатокритеріальної оптимізації, яка дає змогу в межах загальної мети узгодити інтереси окремих учасників, які мають ключові компетенції. За досягнення цілей на безлічі ресурсів реалізація моделі ускладнюється через специфіку різних видів використовуваних ресурсів.

П'ята компонента підтримує процес формування віртуальної мережі, пов'язаний зі створенням організаційно-інформаційно-технологічного середовища для координації дій і спілкування з партнерами.

Визначаються конкретні форми відносин партнерів, їхня роль у загальному господарському процесі, умови успішної взаємодії, можливі дії в нестандартних ситуаціях, ступінь участі в розподілі загального прибутку, вигод і ризиків.

Результатом роботи системи є створена з її допомогою організаційно-ресурсно-технологічна структура, в межах якої віртуальне підприємство здійснює свою діяльність у процесі функціонування.

У разі вибуття того чи іншого партнера заміна його здійснюється в межах вирішення завдань організації. Усі функціональні компоненти виконані як самостійні частини, що являють собою окремі системи, які реалізують покладені на них функції і мають для цього свій арсенал засобів, але пов'язані між собою єдиним інформаційно-технологічним середовищем, загальною методологією і загальним сценарієм створення віртуальних підприємств.

На підставі вищенаведеного можливо відзначити *головні переваги віртуальних підприємств*:

- можливість обирати і використовувати найкращі ресурси (інформаційні, фінансові, матеріальні, інтелектуальні), які запропоновано світовим економічним простором,
- гнучкість та мобільність керування,
- скорочення часу виробничого циклу,
- скорочення розмірів стартового капіталу у разі започаткування власної справи, тому що більшість необхідних ресурсів буде задіяна у партнерів,

- використання електронних розрахункових систем та електронних грошей значно збільшує швидкість обороту оборотних засобів підприємства,

- скорочення витрат на утримання штату працівників за рахунок співпраці з тимчасовими працівниками або сторонніми компаніями,

- усунення впливу географічного фактора та співпраця з географічно віддаленими контрагентами,

- використання комунікаційних можливостей глобальних інформаційних мереж.

Разом з *віртуальні підприємства мають і недоліки*, такі як:

- надмірна економічна залежність від партнерів, що пов'язане з вузькою спеціалізацією учасників підприємства,

- практична відсутність соціального захисту і матеріальної підтримки партнерів (у ситуації взаємодії з фізичними особами) внаслідок відмови від класичних довгострокових договірних форм і звичайних трудових стосунків,

- небезпека надмірного ускладнення, яка витікає з різноманітності учасників підприємства, неясності щодо членства в ній, динаміки самоорганізації, невизначеності в плануванні для учасників,

- відсутня правова база регулювання електронної діяльності, тому віртуальні підприємства використовують на практиці умови взаємної довіри та мережеву етику учасників (партнерів) [12].

Віртуальне підприємство є прикладом побудови комп'ютерно-інтегрованої організації, що становить найбільш цікаву стратегію інтенсивного розвитку та оптимізації діяльності підприємства на основі нових інформаційних та комунікаційних технологій. Інтернет дозволяє створити безмежне середовище організації. Сучасні технології підтримки бізнес-процесів дають змогу створити сучасні спільні підприємства, які мають можливість динамічно перебудуватись у своїй конфігурації за необхідності. А економічні суб'єкти, що входять до складу такого підприємства, об'єднуються з метою надання певної послуги, яку традиційне підприємство виконує самостійно.

Висновки. На підставі узагальнення підходів щодо сутності та ознак віртуального підприємства як організаційної форми нового типу сформульоване власне визначення цього терміна, що, на відміну від уже наявних, враховує інтеграцію його характерних ознак визначення, а саме: підприємство, кооперація та система, та включає тим самим елемент наукової новизни. У статті також встановлено основні компоненти віртуального підприємства, а саме: концепція, організація, функціонування, ІТ-підтримка, система навчання. Також окреслено привабливі риси та недоліки такої досить нової форми функціонування ринку, як віртуальне підприємство. Всі наведені ознаки мають елементи дослідження.

Однак слід зазначити, що процеси розвитку ВП характеризуються відставанням фундаментальних наукових досліджень від практичних навичок. Хоча успіх багатьох функціонуючих підприємств ще не говорить про їхній розвиток в умовах українського державного сектору економіки, тому в більш широкому контексті багато питань стосовно організації та функціонування віртуальних підприємств залишаються відкритими.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Ханс А.В., Андрес Ф.Ф. Виртуализация как возможный путь развития управления. Проблемы теории практики управления. 1999. № 5. С. 94–100.
2. Юрасов А.В. Электронная коммерция. Учеб. пособие. Москва: Дело, 2003. 480 с.
3. Балабанов И.Т. Электронная коммерция. Учебник для ВУЗов. Санкт-Петербург: Питер, 2001. 336 с.
4. Тимашова Л.А., Рамазанов С.К., Бондар Л.А., Лещенко В.А. Організація віртуальних підприємств: монографія. Луганськ: СНУ ім. В. Даля, 2004. 368 с.
5. Віртуальне підприємство // Вікіпедія: вільна енциклопедія. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki> (дата звернення 5.11.2018).
6. Дятлов С.А., Марьяненко В.П., Селищева Т.А. Информационно-сетевая экономика: структура, динамика, регулирование. Санкт-Петербург, 2008. 413 с.
7. Спіцина Н.М. Теоретичні аспекти віртуального підприємства як сектора глобальної економіки. Торгівля і ринок України. 2012. № 34. С. 87–91.
8. Буцька І.О. Віртуальне підприємство як організація нового типу. Управління розвитком. Харків: ХНЕУ. 2006. № 7. С. 145–147.
9. Падерін І.Д., Романов О.В., Савельєв І.В. Віртуальне підприємство як резерв підвищення ефективності у нових умовах. Вісник економічної науки України. 2014. № 3. С. 85–88.
10. Касатонова І.А. Організаційно-економічні аспекти переведення діяльності підприємства із сфери реальної торгівлі в сферу електронної. Проблеми і перспективи розвитку підприємництва. Харків: ХНАДУ, 2014. № 2 (7), том 2. С. 13–17.
11. Хрущ Н.А. Інвестиційна діяльність: сучасні стратегії та технології. Хмельницький: ХНУ, 2004. 309 с.
12. Касатонова І.А., Онісіфорова В.Ю. Електронний бізнес: фактори зниження витрат та економічна безпека. Проблеми і перспективи розвитку підприємництва. Харків: ХНАДУ, 2013. № 1(4) с. 53–57.

REFERENCES:

1. Khans, A.V. and Andres, F.F. (1999), "Virtualization as a possible development path for management", *Problemy teorii praktiki upravlenija*, vol. 5, pp. 94–100.
2. Jurasov, A.V. (2003), *Jelektronnaja kommercija [E-commerce]*, Delo, Moscow, Russia.
3. Balabanov, I.T. (2001), *Jelektronnaja kommercija [E-commerce]*, St. Petersburg, Russia.
4. Tymashova, L.A., Ramazanov, S.K., Bondar, L.A., Leshchenko, V.A. (2004), *Orhanizatsiia virtualnykh pidpriemstv [Organizational of virtual enterprises]*, SNU im. V. Dahl, Lugansk, Ukraine.
5. "Virtual enterprises", Wikipedia, [Online], available at: <https://uk.wikipedia.org/wiki> (Accessed 5 November 2018).
6. Djatlov, S.A., Mar'janenko, V.P., Selishheva, T.A. (2008), *Informacionno-setevaja jekonomika: struktura, dinamika, regulirovanie [Informational network economy: structure, dynamics, regulation]*, St. Petersburg, Russia.
7. Spitsyna, N.M. (2012), "Theoretical aspects of the virtual enterprise as a sector of the global economy", *Torhivlia i rynok Ukrainy*, vol. 34, pp. 87–91.
8. Butska, I.O. (2006), "Virtual enterprise as a new type of organization", *Upravlinnia rozvytkom*, KNEU, vol. 7, pp. 145–147.
9. Paderin, I.D., Romanov, O.V. and Saveliev, I.V. (2014), "Virtual enterprise as a reserve for increasing efficiency in new conditions", *Visnyk ekonomichnoi nauky Ukrainy*, vol. 3, pp. 85–88.
10. Kasatonova, I.A. (2014), "Organizational and economic aspects during enterprise's transferring from the sphere of so called real commerce to e-commerce", *Problemy i perspektyvy rozvytku pidpriemnytstva*, KNAHU, vol. 2(7), no. 2, pp. 13–17.
11. Khrushch, N.A. (2004), *Investytsiina diialnist: suchasni stratehii ta tekhnolohii*, KHNU, Khmelnytsky, Ukraine.
12. Kasatonova, I.A. and Onisiforova, V.Y. (2013), "E-business: factors of cost reduction and economic safety", *Problemy i perspektyvy rozvytku pidpriemnytstva*, KNAHU, vol. 1, no. 4, pp. 53–57.

Kasatonova I.A.

*Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Senior Lecturer at Department of Management and Administration
Kharkov National Automobile and Highway University*

FEATURES OF THE OPERATION OF VIRTUAL ENTERPRISES IN THE MODERN CONDITIONS OF GLOBALIZATION OF THE ECONOMY

The actual economic development is characterized by the rapid growth rate of informatisation of economic processes, widening of e-business, and building virtual enterprises. However, a new form of enterprise operation determines the need for the consideration of general management questions under virtual economy conditions, particularly organizational and economic factors, for which opens there new opportunities. In the article, the main characteristics of the so-called traditional to virtual enterprises operation were considered, as well as organizational and economic aspects of their management. The purpose of virtual enterprises is obtaining profit and its maximization.

The object of the research is virtual enterprise. The purpose of the article is to investigate approaches to the nature and features of a virtual enterprise as an organizational component of a new type. The list of main dignities and failings of virtual enterprises that should be the priority for the management are formed. The research was conducted through the analysis of scientific works on the topic and purpose of this article, which were provided by both foreign scientists and domestic. The methods of theoretical generalization, analysis, and synthesis of information, process approach are used in the article.

In the article, the definition and content of the term “virtual enterprise” have been determined and based on a generalization of modern approaches of the prominent scientists. The main components of the virtual enterprise are installed, namely: the concept, organization, functioning, IT support, a system of training. Virtual business is a prospective form of business functioning under the conditions of further development and informatisation of Ukraine’s economy.